

Uppgifter

rörande poststationen i Västra Karup för år 1917

Erik Lindgren

	Kronor.	
1. Beloppet av frankotecken åtgångna vid poststationen och hos därifrån utgående lantbrevbärare (samt hos särskilt anställda frimärksförsäljare)	2192	
2. Antal <i>avgångna</i> försändelser (ej postsaksförsändelser):	Stycken.	Stycken.
vanliga försändelser (brev, brevkort och korsband) (stat. 1-7 sept 1917)	11804	
rekommenderade försändelser	463	✓
assurerade försändelser (brev och paket)	804	✓
vanliga paket (ej postförskott)	823	✓
postförskotts försändelser (brev och paket)	32	
3. Antal <i>inbetalade</i> postanvisningar (ej postförskotts anvisningar)	1053	
4. Antal <i>ankomna</i> postanvisningar	1797	
5. Antal <i>ankomna</i> försändelser (ej postsaksförsändelser):		
rekommenderade försändelser	666	
assurerade försändelser (brev och paket)	91	
vanliga paket (ej postförskott)	401	
postförskotts försändelser (brev och paket)	895	5892
6. Beloppet av <i>inbetalade</i> postanvisningsmedel (ej postförskotts medel)	91088	
7. Beloppet av <i>utbetalade</i> postanvisningsmedel	466807	357845
8. <i>Angivna värdet</i> å avgångna assurerade försändelser (ej postsaksförsändelser)	16889	
9. <i>Angivna värdet</i> å ankomna assurerade försändelser (ej postsaksförsändelser)	500342	11923
10. Antalet ankomna nummerexemplar av vid poststationen abonnerade tidningar (enligt utredning å omstående sida)	82113	Stycken.

Något om posten på

Skånsk landsbygd

Del 1, f d Kristianstads län

Innehåll

	sid
Förord	1
Baskemölla	3
Brantevik	4
Fjälkestad	7
Hjärsås	10
Hyllinge	11
Kivik	14
Matteröd	18
Skåne-Tranås	19
Visseltofta	23
Torekov	24
Västra Karup	25
Ramsjöstrand	26
Skälderhus	28

Poststationen i Västra Karup den 9 januari 1918.

Granskad:

E. Lindgren
Postmästare.

A. W. Sjöstrand
Poststationsföreståndare.

Copyright Erik Lindgren

Posthistorisk skrift 390

Förord

I min strävan att försöka berätta något om postens utveckling på svenska landsbygdsorter försökte jag till en början att gå fram häradsvis. På grund av läsares önskan att få uppgifter om enstaka orter eller om orter utmed järnvägar gick jag efter några år från mitt ursprungliga indelningssätt.

Detta har så småningom lett till att vissa vakuum uppstått på olika håll i landet. Min avsikt att skriva något om varje postanstalt utanför stadsområden kan delvis fullföljas, om jag täcker upp enstaka orter, som så att säga blivit över efter tidigare vald indelning.

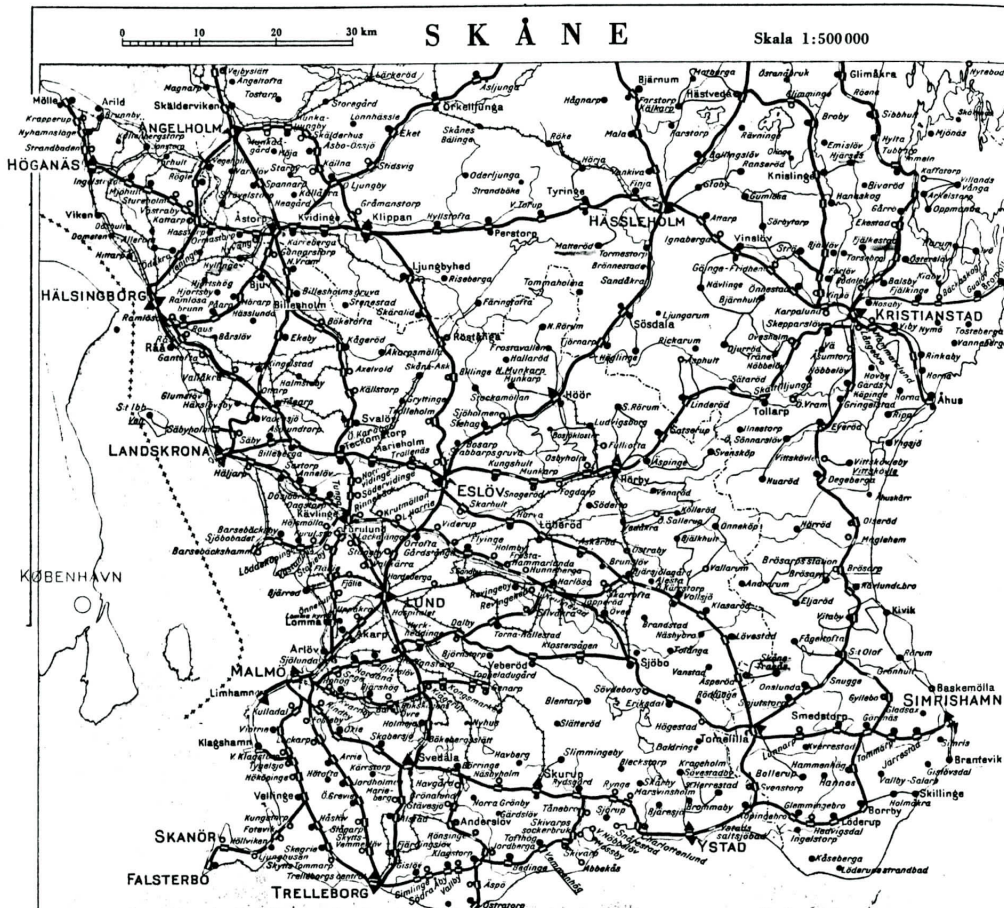
I vissa fall har jag på sistone valt att täcka uppkomna vakuum häradsvis, men nu finner jag att ett dussintal skånska landsbygdspoststationer, som jag ännu inte berört i något sammanhang, är spridda över hela det gamla Kristianstads län. På motsvarande sätt har ett antal poststationer i Malmöhus län blivit obehandlade. Till dessa har jag för avsikt att återkomma i ett senare häfte.

Det blir åtskilliga hopp i geografin när jag nu försöker ägna detta häfte åt de "överblivna" poststationerna i Kristianstads län. Utan tillgång till grundmaterial utöver för länge sedan gjorda anteckningar blir det i de flesta fall mycket knapphändiga uppgifter. Med hjälp av anteckningar om diarie- eller arkivnummer i den löpande texten hoppas jag att intresserade läsare kan få hjälp för att lättare få information om kompletterande detaljer från nya arkivförvarare.

För läsarnas synpunkter på detta häfte är jag tacksam. Växjö i maj 2000.

Erik Lindgren
Blåbärsvägen 4
352 45 VÄXJÖ

Baskemölla

I december 1926 fick poststyrelsen en framställning från företrädare för Baskemölla om att en poststation skulle öppnas där (diarienummer 1 b 1927/1926). Det fanns inte underlag för en poststation enligt den tidens bedömning men framställningen behandlades under en period då man börjat planera för s k stationära lantbrevbärare.

Önskemålet om en poststation kunde därför tillgodoses genom att en stationär lantbrevbärare inrättades redan från den 1 mars 1927. Benämningen för denna typ av fasta postanstalter blev postombud. Som sådant anställdes handlanden Anna Maria Jacobsson.

Det s k poängtalet visade sig snart nog svara mot vad som behövdes för en poststation och redan från den 1 september 1929 byttes postombudet ut mot en fullvärdig poststation med Anna Maria som föreståndare.

Handelsbiträdet Anna Naemi Jacobsson, som hade vikarierat under sammanlagt mer än ett halvt år för Anna Maria, övertog poststationen den 1 juli 1940. Som vakansvikarie tjänstgjorde under en lång period före Anna Naemis sjukpensionering i juli 1965 Elfrida Amalia Nilsson. En exteriörbild av det tidigare posthuset, tagen 1954, finns i Postmusei bildarkiv på ett av arken med registreringsnummer II 230.a.

Det var inte Elfrida Amalia utan mejerskan Ida Johanna Nilsson som övertog ansvaret för poststationen formellt den 1 juni 1966. Hon hade varit föreståndare för poststationen i Rörum sedan september 1944.

Två år efter tillträdet fick Ida Nilsson med maj månads ingång 1968 flytta in i nya lokaler, nu med fyra gånger så stor yta som de tidigare. Därmed löstes också en del av problemen med postdistributionen till samhällets invånare. En stor boxanläggning togs nämligen i bruk så att var och en kunde anlita ett eget boxnummer.

Nu hade postverket kommit in i en period då man arbetade hårt för att centralisera postdistributionen och därmed också minska antalet postadresser. Som en följd därav fick poststationen byta namn till Simrishamn 3 den 1 september 1968.

Rationaliseringsivern gick vidare och med denna följde ett stort antal indragningar av poststationer. Detta drabbade poststationen Simrishamn 3 med oktober månads utgång 1980.

1898-03-31--1966-12-31
 Namn Simrishamn 2 1967-01-01--1991-09-30
 Ater namn Brantevik 1991-10-01--1992-10-30

Brantevik

En sexårig kamp med upprepade framställningar till poststyrelsen ledde till att invånarna i Brantevik lyckades få gehör för önskemålen om en egen poststation. Den 26 mars 1892 daterade en grupp företrädare för samhället ett brev i vilket de bl a framhöll, att Brantevik,

"som är beläget 6 å 7 kilometer från Cimbrishamn, har en folk-mängd av omkring 1000 personer. Den allra största delen idkar sjöfart. Så finnes här icke mindre än 80 befälhavare för lika många här hemmahörande fartyg, en stor mängd skeppsredare, styrmän och menige sjömän. Alla dessa föra en mer eller mindre livlig brevväxling. Omfattande korrespondens föres dessutom av många andra på platsen bosatte personer, bland vilka må nämnas 6 handlande, 2 kvarnägare och spannmålsuppköpare, skollärare och kustvakter, för att icke tala om hantverkare av olika slag m fl."

Postmästare Johan Wilhelm Trotzig i Simrishamn (1883-1896) ställde sig i sitt remissvar positiv till framställningen, men poststyrelsen avtog framställningen vid föredragning den 19 april 1892. Som motiv härför angavs Branteviks närbelägenhet till Simrishamn samt tillkommande kostnad för posttransport till den önskade poststationen.

Detta beslut mottogs med missnöje och redan 24 februari 1893 daterades en framställning på fyra sidor till poststyrelsen med förnyade önskemål. Denna innehöll kompletterande uppgifter om väntad postuppbörd vid bifall samt intyg av olika slag för att styrka lämnad information. Dessutom medföljde bland annat ett intyg om bidrag till poststationsföreståndarens avlöning m m.

Ärendet remitterades denna gång till postinspektören i Malmö, som i sin tur kontaktade postmästare Trotzig. Det var nu tal om att en eventuell poststation skulle förestås av folkskolläraren. Skolrådet vägrade emellertid att upplåta folkskolan till poststation, och nu förklarade sig handlanden H M Hansson villig bli föreståndare.

Andra komplikationer ledde till att postinspektionen inte besvarade poststyrelsens remiss av den 10 mars 1893 förrän den 25 januari 1894. Postinspektör Victor Melander hade under mellantiden besökt Brantevik men av utförligt redovisade skäl ansåg hans sig inte kunna tillstyrka bifall till den gjorda framställningen.

Härigenom förbinda vi oss att till aflöning
 åt poststationsföreståndare i Brantevik en
 för alla och alla för en bidraga med Ett hundra
 femtio (150) kronor årligen under tre år, med
 villkor att till poststationsföreståndare nämnes
 folkskolläraren N. J. Forsell härstädes.

Brantevik den 24 mars 1893.

O. Larsson	J. Larsson	O. Holm
(Kapten & Skeppredare)		(Sjökapten)
N. Jansson	J. H. Brant.	P. C. Brandtman
(Skeppare)		Sjökapten
P. Ingvarsson		J. P. Larsson
Befälskapare		Handlande
Lars Nilsson		H. Larsson

Egenhändiga namnteckning
 överstnas af

O. G. Grönqvist
 Kustvakt.
 Brantevik.

H. M. Hansson
 f. f. Kustvakt
 Brantevik

Efter tre år kom en ny framställning, daterad den 25 februari 1897. Motiven från tidigare framställningar återkom och även denna gång tog det lång tid att handlägga ärendet. Poststyrelsens remiss till postinspektionen den 3 mars 1897 remitterades omgående vidare till Simrishamn. Där svarade postmästare Gustaf Emil Rundberg (1896-1913) att han fann det lämpligt att Brantevik betjänades med lantbrevbäring. Från föreståndarna för poststationerna i närområdet, Holmåkra och Skillinge, hade han införskaffat uppgifter om att de inte fann något hinder för en poststation i Brantevik.

Postinspektionen fann det nu lämpligt att inrätta en poststation där och poststyrelsen beslöt om dess inrättande från den 1 mars 1898. Till föreståndare antogs folkskolläraren Nils Peter Forsell, sedan skolrådet ändrat sin inställning. Hans årsarvode blev 150 kr.

Med oförändrat årsarvode övertog handlanden Hans Mårtensson Hansson poststationen den 1 juli 1901. Hans villkor förbättrades efter hand. Från 1913 års ingång blev årsarvodet 360 kr och från den 1 augusti 1914 höjdes det till 420 kr. Han fick också uppleva att betingssystemet upphörde.

Som vikarie anlätades permanent från den 1 oktober 1930 fröken Alma Matilda Karolina Neander, som antogs till ordinarie föreståndare från den 1 augusti 1932. Hans Mårtensson Hansson hade avlidit den 17 juni samma år.

Efter att fröken Neander pensionerats den 1 juni 1950 anställdes Emanuel Manfred Mårtensson som föreståndare. Han hade tjänstgjort som lantbrevbärare 1928 - 1947 och varit poststationsföreståndare i Gladsax sedan maj 1947, då denna poststation blev återinrättad. Han fick pension med 1967 års ingång och Inez Eleonora Henriksson övertog poststationen i Brantevik.

Hon fick uppleva inte bara att poststationen döptes om till Simrishamn 2 den 1 september 1974 utan också att dess status förändrades till s k C-postexpedition. Med ny terminologi blev benämningen postkontor med 1986 års ingång.

Postkontoret återfick det ursprungliga namnet Brantevik med oktober månads ingång 1991 men drogs in tretton månader senare. Postadressen Brantevik bibehölls. I postmusei bildarkiv finns såväl interiör- som exteriörbilder från 1954 av dåvarande poststationen i Brantevik.

Cimbrishamn—Brantevik.				
(Från den 1 mars 1898.)				
—	4,00	0,5	Cimbrishamns postkontor.....	M. T. O. Th. F. L.
0,5	—	—	Branteviks poststation (sakläge).....	M. T. O. Th. F. L.
Postföringen å linien ombesörjes af lantbrevbärare.				
				3,0 —
				— 1,50

Torsebro 1877-01-01—187706-30
1887-07-01—1967-10-31

Fjälkestad

I olika sammanhang har jag berättat om den stora reform som följde på riksdagens beslut att överföra ansvaret för kronobrevbäringen till postverket. Målsättningen var att realisera beslutet med 1874 års ingång, men detta kunde i stort sett bara ske för ungefär hälften av den berörda befolkningen. På vissa håll genomfördes reformen mycket sent och i några fall inte förrän 1877.

Så sent blev det för fem socknar i Villands härad, Fjälkestad, Ivö, Näsrum, Vånga och Fjälkestad. Samtliga berörs i posthistorisk skrift 87, "Posthistoria från Villands härad". Den förstnämnda socknen berörs dock bara flyktigt och det under rubriken Torsebro. Detta var den plats, där socknens första poststation öppnades med 1877 års ingång. Med tillkomsten av järnvägen mellan Hästveda och Karpalund skulle Torsebro också få en hållplats i november 1886, men namnet på järnvägens trafikstation där blev Bjerlöf.

Länge dessförinnan var sagan all för lantpoststationen med namnet Torsebro. Ett postombud skulle dock senare finnas på platsen, nämligen från 1925 års ingång till och med april 1970. Dess post utväxlades med poststationen i Färlöv.

Indragningen av den ursprungliga poststationen med namnet Torsebro eller kanske kan man säga flyttningen och namnändringen av denna får anses ha varit avgjord redan innan den öppnades vid 1877 års ingång med Nils Johan Blomqvist som föreståndare. Kyrkoherden i Fjälkestad skrev nämligen redan den 12 december 1876 till poststyrelsen och framhöll det olämpliga i att förlägga socknens poststation till Torsebro. De som vände sig dit i postärenden skulle "*nära nog hava samma besvär att där hämta sin post, som om den skulle hämtas i Kristianstad, ja större än som nu är fallet, ty hittills hava de allra flesta breven, de hitgående åtminstone, gått genom min hand och väska*".

En blick i 1872 års postortlexikon ger också vid handen att Fjälkestad och Torsebro utväxlade en postväska med Kristianstad. Länsstyrelsen insåg att den ursprungligen valda platsen för poststationen var olämplig och skrev den 23 december 1876 till poststyrelsen, att kyrkoherdens skäl att vilja förlägga poststationen till kyrkbyn var "*fullkomligt sanningsenliga och behjärtansvärda*".

1874-01-01–1964-05-30

Hjärsås

En dryg mil norr om Fjälkestad, men i Östra Göinge härad, ligger Hjärsås socken. Där öppnades en poststation med 1874 års ingång som en följd av kronobrevbäringsreformen i dess allra första skede. I Skåne spreds genomförandeprocessen med kronobrevbäringsreformen under hela tre år.

Skolläraren och klockaren Anders Harberg blev den förste poststationsföreståndaren i Hjärsås. Hans årsarvode var inledningsvis 200 kr och hans försök att få bättre villkor misslyckades. När han fått veta att någon höjning inte kunde ske så länge hans kontrakt gällde, sade han upp sig efter 20 års tjänst. Men han var för optimistisk i tron att ingen annan skulle erbjuda sig att ta emot arbetet för samma eller lägre ersättning.

När han fick veta att det fanns en medsökande, återtog han sin uppsägning och genom ett nytt kontrakt den 13 juli 1894 fick han papper på att han alltjämt var poststationsföreståndare. Efter hans död den 6 augusti 1898 vikarierade änkefru Ingrid Harberg med oförändrat arvode men fick detta sänkt till 150 kr, när ett kontrakt tecknades med henne att gälla från den 1 oktober 1898. Inte förrän den 1 juli 1914 fick hon bättre villkor, då med en årslön på 240 kr (diarienummer 1 b 711/14).

Fru Harberg var född 1898. Ända in på sitt 80:e levnadsår tjänstgjorde hon som poststationsföreståndare i Hjärsås men efterträdde den 1 augusti 1928 av fröken Edit Ragnhild Harberg. Hon följdes efter mindre än sex år av fjärdingsmannen Per Andersson enligt ett avtal av den 19 juni 1934.

Kontoristen Maj-Inga Ehnborn Holmer tog över med 1952 års ingång. Hon följdes den 1 juni 1961 av Hertha Signhild Persson, som tre år senare fick uppleva poststationens indragning. Hon fick då anställning som postbiträde i Glimåkra och postkundernas fullgoda ersättning för den indragna poststationen i Hjärsås blev lantbrevbäring från Knislinge (diarienummer Dt 287/63).

Hyllinge

I vår fortsatta vandring till sådana skånska postanstalter, som jag inte tidigare har haft tillfälle att beröra i mina skrifter, kommer vi nu till en relativt sent inrättad poststation, den som öppnades med namn Hyllinge gruva den 1 juli 1906.

Upprinnelsen finner vi i ett brev till postinspektören i södra distriktet i december 1904 med ett mycket stort antal underskrifter. Band initiativtagarna fanns disponenten vid Hyllinge Stenkols- och Lerindustri-Aktiebolag. Däri framhölls att den närmaste postanstalten för gruvområdet var Bjuv, "4 à 5 kilometer härifrån". Det lilla avståndet förefaller mig som ett hinder för bifall, men måhända medverkade brevetts fortsättning i så att säga rätt riktning för de sökande:

"En poststation i Hyllinge skulle komma att betjäna ett område av cirka tio kvadratkilometer med en folkmängd av nära 2500 personer, därav över 2000 personer vid Hyllingeverken och Hyllinge by".

Ett starkare motiv för bifall till ansökan torde vara de uppgifter som bolaget lämnade i ett särskilt brev den 19 juli 1905, vilket återges på sid 13 i förminskat faksimil. Därav framgår bl a att postverkets kostnader för den önskade poststationen skulle bli mycket ringa.

Till poststyrelsens slutliga välvilliga behandling av ärendet kan läggas det faktum att såväl postmästarna i Helsingborg och Åstorp som kronolänsmannen var positivt inställda. Postinspektören i Malmö besökte orten och fann "att den samma har behov av förbättrade postförhållanden samt att detta behov ej kan tillgodoses på billigare och bättre sätt än genom poststation".

Det föreslagna namnet på poststationen, Hyllinge, ansågs av poststyrelsen mindre lämpligt, då slarvigt skrivna adresser på brev till redan befintliga poststationer med namnen Tyllinge resp Hellinge skulle kunna felsändas. I konsekvens med det namn som gavs åt en poststation i Västernorrland den 1 maj 1905, Sandöverken, fördes därför namnet *Hyllingeverken* på tal, men poststyrelsen beslöt den 18 maj 1906 namnet Hyllinge Gruva med start den 1 juli 1906.

Bolaget hade haft synpunkter på namnfrågan när det föreslagna namnet Hyllinge kom till dess kännedom. I ett brev till postinspektören så sent som den 18 juni 1906 uttryckte disponenten farhågor för namngivningen och skrev bl a följande:

"Är det ej för sent att ändra detta från antagna benämningen "Hyllinge-
verken", så vore det visserligen lämpligt, ty dels komma vi i
delo med vår å tusentals nya priskuranter och i övrigt under många
år använda telegrafadress "Hyllinge-
verken, Helsingborg", dels hava
vi förr eller senare vår järnvägsstation härstädes /redan trafikerad/
färdig under benämningen "Hyllinge
Grufva", dels är sistnämnda
benämning det i orten allmänt gängse namnet och dels är det
olämpligt att taga firmans benämning till namn å poststationen. Vi
hava emellertid att uttala vår tacksamhet att poststationen kommer
till stånd, även om den nu måste få vårt firmanamn, som då får
ändras".

Den ovanligt mjukt formulerade skrivningen kompletterades före
vidaresändandet till poststyrelsen med tf postinspektör Olof Thor-
marks tillskrift med följande till synes lika mjuka ord:

"Överlämnas värdsammast till Kungl. Generalpoststyrelsen med
hemställan, att poststationen måtte benämnas Hyllinge Grufva,
därest namnförändringen ej vållar någon avsevärd olägenhet".

Det var inte för sent att frågå tanken på namnet Hyllinge-
verken. Den första datumstämpeln graverades med de av bolaget och
postinspektören önskade orden och inte förrän den 15 maj 1939
togs efterleden bort så som jag har berättat i posthistorisk skrift 19,
"Ortnamnsrevisionen 1939".

När poststationen öppnades den 1 juli 1906, blev kamrer Per
Bergman dess föreståndare. Hans årsersättning för bestyret med
poststationen 360 kr, blev oförändrad för hans efterträdare tre
månader senare, fröken Judith Petersson och för hennes efter-
trädare den 15 december 1908 kamrer Rudolf Fabian Andersson.
Denne fick emellertid årsarvodet höjt till 480 kr med 1913 års
ingång, vartill från den 1 oktober 1916 kom 120 kr i biträdesanslag.

Under perioden för efterföljaren, Syster Signe Mimmi Paulsson,
som tog över poststationen den 1 april 1919, inträffade den
moderna namnförändringen och efterleden "Grufva" slopades. Fru
Paulsson fick medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst, innan hon
frånträdde den 1 augusti 1949. Hennes efterträdare Stina Maria
Nilsson följdes efter knappt två år av Irma Elisabet Ståde och efter
att ha vikariatet mer än ett år tillsattes den 1 april 1960 Gudrun
Irene Olsson som föreståndare. Hon fick vara med om att poststa-
tionen stathöjdes till s k C-postexpedition den 1 april 1974. Hon
fick då titeln stationsmästare. Från 1986 års ingång kallas alla fasta
postanstalter med kundbetjäning för postkontor. Med 1990-talets
stora förändringar lämnades postkontoret på entreprenad och blev
den 16 november 1992 s k Post-i-butik i Tennsmedjan HB.

Förslag betrif poststation vid Hyllinge.

- 1° Stenkolsbolaget uppför för 15 Sept en till
postkontor afsedd, med värmeanordning och
elektrisk belysningsanordning försedd, vid sid-
allman väg, nära Hyllinge Stenkolsbolags kontor
belägen, å kändad belagd ritning vidare
bestämda detal med tillhörande inrättnings-
kassa skäp.
- 2° Denne detal med. för uppvärmning och belys-
ning skänks kostnadsfritt till postverket för
fogaude.
- 3° Postkonvention och förning mellan Bjäf och Hyllinge
bestämd af Hyllinge Stenkolsbolag säkrade
att bolaget under ett årtal eller mer utredning eller
anordning läter bed som af postverket
utöver af bolaget aflämnas förändras mellan
nämnda platser.
- 4° Bolaget förbehåller sig att för utvalda 2 eller
3 dagliga postförningar mellan Bjäf och Hyllinge.
- 5° Postverket aflämnar poststationsföreståndare
eller föreståndare. Han lämnar för sig ordres
att å skrivmaskin skickligt, kontroversant biträde
som är kunnig i postväsendet utöver så
kan posten föras med kontroversant hos sig.
Förslag skickat i så fall om så måden afgifves.
Hyllinge för Bjäf 19/7 05

1876-02-01-

Kivik

Från nordvästra delen av Kristianstads län beger vi oss nu sydost ut och kommer till Kivik, beläget vid gränsområdet mellan de båda socknarna Södra Mellby och Vitaby i Albo härad. Där inträffade det ovanliga att mitt under epoken för kronobrevbäringsreformens genomförande inrättades en poststation utanför det ordinarie reformprogrammet.

Ett brev till poststyrelsen, undertecknat i februari 1875 av många skeppare i Kivik och Vitemölla, inleddes med följande text:

"Få orter inom vårt land av sådan folkrikedom och rörelse torde vara så illa lottade med avseende på postförbindelser som denna. Visserligen är poststation å den 3/4 mil härifrån belägna byn Brösarp men posten kommer och går där så sällan, att orten kring Kivik sett sig nödsakad att underhålla gångpost trenne dagar i veckan till och från 1 3/4 mil härifrån belägna Cimbrishamn, där daglig postförbindelse finnes med Ystads-Eslövs järnväg. Men en sådan postgång är både långsam och riskabel, då ofta rätt stora summor måste densamma anförtros. Vi våga därför vördsammast anhålla hos Kungl. General Post-Styrelsen att en poststation måtte inrättas på Kivik med kärrpost trenne gånger i veckan på Cimbrishamn..."

En förteckning över skeppare och fartygsbefälhavare samt bl a fartygens namn bifogades ansökan. Den återges på sid 16-17.

Poststyrelsen vände sig rutinmässigt till länsstyrelsen i Kristianstad med bifogad ansökan och med förfrågan om den poststation som i enlighet med beslutet om kronobrevbärings avskaffande skulle öppnas med namnet Albo-Mellby i Södra Mellby socken kunde dras in i samband med att en poststation öppnades i Kivik.

I länsstyrelsens svar den 16 augusti 1875 tillstyrktes *"den uti ansökningen gjorda anhållan om inrättande av en postanstalt i Kivik, men att Landshövdinge Ämbetet däremot anser att stationen Albo-Mellby icke bör indragas"*.

Här bör kanske fogas att poststationen Albo-Mellby ändå blev indragen redan med januari månads utgång 1876, såsom jag berättat i posthistorisk skrift nr 86, "Kortlivad skånsk post".

Poststyrelsen beslöt den 8 oktober 1875 om bifall till framställningen under vissa villkor och meddelade detta till länsstyrelsen samt postmästarna i Kristianstad och Simrishamn.

Villkoren gällde bland annat frågan om uppsägning av berörda postföringskontrakt inom normal varseltid, tre månader, innan beslutet var avsett att genomföras den 1 februari 1876. Postmästarna gav klartecken i brev den 27 resp 31 oktober 1875. En entreprenadauktion på grund av beslutet hölls av kronolänsman Westman i Gladsax den 23 november 1875. Den avsåg anbud på kärrpostföring med två turer i veckan i vardera riktningen på preciserade delsträckor mellan Brösarp och Simrishamn över Ravlunda, Kivik, Albo Mellby, Rörum, Vemmerlov och Gladsax.

De lägsta anbuden antogs och länsstyrelsen sände i ett brev till poststyrelsen den 11 januari 1876 underskrivna kontraktexemplar för var och en av de antagna postförarna. Postmästaren i Kristianstad översände den 5 februari 1876 det sedan fem dagar gällande kontraktet med skolläraren Jöns Holm att vara föreståndare för poststationen i Kivik med 150 kr i årsarvode. Till synes med fog tyckte Holm detta vara för litet och lyckades få det höjt till 200 kr genom poststyrelsens beslut den 23 maj 1877.

Under en stor del av 1878 pågick planeringen för att införa lantbrevbäring i bl a Skåne. Detta medförde indragning av åtskilliga av de nyinrättade poststationerna men kom inte att drabba den i Kivik. En lantbrevbäring, 1.1 mil lång enligt det äldre måttsystemet, inrättades emellertid mellan Brösarp och Kivik från april månads början 1879 med samtidig indragning av såväl kärrposten mellan Brösarp och Simrishamn som poststationerna i Ravlunda, Rörum och Gladsax. Även poststationen i Vemmerlov var föreslagen till indragning i detta sammanhang, men efter protester fick den vara kvar. Med tillkomsten av den förenade post- och järnvägsstationen i Gyllebo den 15 juni 1902 var också Vemmerlovs poststations saga all (posthistorisk skrift 41, "Posten vid järnvägen Ystad-Sankt Olof"). Andra justeringar av postnätet i omgivningen gjordes också kort tid efter lantbrevbärarnas tillträde, något som jag lämnar därhän.

I samband med att Jöns Holm slutade som poststationsföreståndare uppstod en kamp om poststationens belägenhet. Den från april 1899 tillträdande föreståndaren, färgaren Olof Henriksson hade sin bostad på ungefär en kilometers avstånd från kyrkbyn, något som allra minst skeppsredarna och fartygsbefälhavarna ville acceptera. Ärendet, som omfattar ett 20-tal blad i en omfattande skriftväxling (diarienummer 1898:9374/1592), avslutades med poststyrelsens beslut den 18 oktober 1898, att framställningen om att poststationen skulle finnas kvar i själva kyrkbyn inte borde föranleda till vidare åtgärd.

Olof Henriksson blev sålunda föreståndare den 1 april 1899 och

Forteckning öfver i Kivik och
Hvittemölle fiskelagen boende Skeppare och
Fartygsbefälhafvare

Befälhafvans namn och hemvist	Fartygs		värdet i Kronor
	namn och rigg	Antal Kylaster	
H. Mattsson Kivik	Skeppskorn. Johanna	63.	31,500
A. Andersson "	" Falke	58.	29,000
P. Hall "	Skeppskorn. Aktiv	83.	41,500
A. Beckman "	" Elida	69.	34,500
P. Eriksson "	" Amanda	61.	30,500
A. Mattlund "	" -	55	27,500
N. Olsson Hvittemölle	" Sofia	52	26,000
Fr. Beckman Kivik	" Fernavik	49	24,500
H. Hallberg "	" Umbria	47.	23,500
A. Martinsson "	" Martinus	42	21,000
S. Håkansson Hvittemölle	" Carl Viktor	41	20,500
P. Fjellberg Kivik	" Palma	40.	20,000
N. Thorsson "	" Engelbrecht	39	19,500
P. Danielsson "	" Carolina	39	19,500
L. Jönström Hvittemölle	" Oscar	39	19,500
N. Nilsson Kivik	" Catharina	38	19,000
H. Persson "	" Maria Elisabet	37	18,500
H. Mattsson Hvittemölle	" Trio	33.	16,500
N. Nilsson "	" Aktiv	30.	15,000
H. Johansson Kivik	" Kabil	30.	15,000
H. Mattsson "	" Adalf	30.	15,000
P. H. Sonasson "	" Aktiv	30	15,000
Fr. Wendel "	" John	30.	15,000
P. Thorsson "	" Imadous	26	13,000
	Tipit	1061	530,500

	Tipit	1061	530,500
A. Nilsson Kivik	Skeppskorn. Miram	25	12,500
Fr. Wendel "	" Emilie	19.	9,500
H. Thomasson "	" Gustaf	17.	8,500
S. Wendel "	Galeas. Dorcas	22	11,000
P. Persson "	Skeppskorn. Haniel	17.	8,500
M. Frennegren "	" Robert	12	6,000
J. Beckman "	fäkt. Hilda	18	9,000
P. Nilsson "	" Margreta	18	9,000
M. Rudmussen "	" Viktorina	14.	7,000
O. Nilsson "	" -	12	6,000
P. Johansson "	" Elida	10.	5,000
J. P. Nilsson "	" Texorina	10.	5,000
A. Eriksson "	" fyra Wänner	9.	4,500
H. Nordin "	" -	5.	2,500
	Summa	1269	634,500

fick 350 kr i årsarvode. Han efterträddes den 1 april 1908 av Hertha Ingeborg Holm med tills vidare oförändrat årsarvode. Det höjdes emellertid den 1 april 1911 till 460 kr och i flera följande etapper så att det från den 1 juli 1914 uppgick till 600 kr.

Poststationen hade nu återflyttats till tätorten. Fröken Holm tjänstgjorde där under 40 år och efterträddes den 1 juli 1948 av Bertha Elvira Allenby. Hon hade varit föreståndare för poststationen i Yngsjö sedan den 1 juni 1943. Ökad trafik fick till följd att poststationen höjdes till postexpedition den 1 oktober 1951 (diarienummer Do 202/51). Iris Elisabet Jakobsson blev föreståndare för postexpeditionen 1962 och andra tog vid efter henne.

År 1975 flyttades postexpeditionen till nya lokaler i f d kommunhuset vid torget i Kivik. Med den avisering om postens fortsatta verksamhet som gjorts efter millennieskiftet kan man knappast tänka sig någon annan utveckling än att också posten i Kivik hör till de många som lämnas på entreprenad.

1874-01-01—1954-09-30

Matteröd

Poststationen i Matteröd hörde till den rad av skånska poststationer som inrättades tidigt som ett resultat av kronobrevbäringsreformen. Poststyrelsen meddelade i ett brev till länsstyrelsen i Kristianstad den 30 oktober 1873 om bland annat beslutet att inrätta en postgång med två turer fram och åter var vecka mellan Sösdala och Matteröd, i samband varmed poststationer skulle öppnas vid Brönnestads och Matteröds kyrkor.

Till föreståndare för den sistnämnda poststationen antogs handlanden Å Andersson med 150 kr i årsarvode. Med detta var han inte nöjd i längden, men omsättningen var så låg att poststationen kunde hotas med indragning. Med tillsättandet den 1 juli 1895 av folkskollärare Anders Nilsson var hotet tills vidare avvärjt genom att denne nöjde sig med 125 kr i årsersättning.

Till Anders Nilssons efterträdare den 1 april 1901, fröken Hulda Nilsson, betalades 160 kr i årsarvode, höjt från 1906 till 230 kr och från oktober 1916 till 300 kr.

Trots en förhållandevis liten omsättning behölls poststationen tills de stora omorganisationerna började efter andra världskriget. Till en början var indragningarna relativt fåtaliga, under år 1954 sammanlagt 52 stycken, inklusive den i Matteröd. Samma år höjdes 46 poststationer till postexpeditioner och 20 nya postanstalter öppnades. Matteröds poststation ersattes den 1 oktober 1954 med ett postombud med redovisning till postexpeditionen i Tyinge. Henning Gotthard Andreasson svarade för detta, avvecklat med februari månads utgång 1867.

207.					
Sösdala—Matteröd.					
(Gångpost.)					
(Från den 1 juni 1886.)					
—	11,30	0,5	Sösdala poststation	T. Th. L.	10,0
12,45	1,0	0,6	Brönnestads poststation.....	T. Th. L.	8,30
2,30	—	1,1	Matteröds poststation	T. Th. L.	—
					8,45
					7,0

Under många år efter att poststationen i Matteröd hade inrättats befordrades posten dit med gångbud från Sösdala järnvägsstation.

1894-04-01—1972-10-31

Skåne Tranås

Mitt sätt att i huvudsak presentera orterna i denna skrift i bokstavsordning flyttar läsarna mer eller mindre kors och tvärs över landskapet. Nu drar vi söderut mot en för de flesta kanske föga välkänd poststation ungefär en mil norr om Tomelilla. I socknen med namnet Tranås fanns där under nära nog åtta decennier en poststation som efter olika förslag fick namnet Skåne-Tranås.

Där upplevde man hur kringliggande socknar blev begåvade med poststationer i anslutning till att kronobrevbärningen upphörde, medan den egna socknen lämnades därhän i detta avseende. Och det var just den avskaffade kronobrevbäringssskyldigheten som man åberopade vid kommunalstämman i skolhuset den 27 januari 1876. Ett till poststyrelsen översänt utdrag av protokollet återges på följande sida.

Med utdraget följde ett brev, daterat den 12 februari 1876 och undertecknat av bl a kommunalnämndens ordförande Ola Nilsson. Där framhölls att *"ett körande postbud från Esperöds station till Fogeltofta och Brösarp med flera passerar Tranås by 4 gånger i veckan, varmed även denna post kunde förskaffas, vilket skulle betydligt underlätta postverkets utgifter"*.

Brevet remitterades till postinspektionen i Malmö, som på poststyrelsens anmodan lät poststationsföreståndaren i Åsperöd uttala sig. Vid den förenade post- och järnvägsstationen där, som då redan hade funnits i mera än tio år, tjänstgjorde stationsinspektör Johan A Hackwitz. Han hanterade ett svulstigt skrivsätt och ansåg bl a *"Tranås by icke vara i behov av postanstalts inrättande därstädes, dels på grund därav att någon större korrespondens ej är rådande, dels därför att byen ej ligger mer än ½ mil härifrån, med daglig kommunikation och då lösväska finnes, som med lätthet och obetydlig kostnad kan fortskaffas, så tyckes den korresponderande allmänheten i Tranås icke härigenom förorsakas olägenhet eller dröjsmål"*.

Postinspektör P J Geijer i Malmö avstyrkte bl a på denna grund bifall till framställningen och poststyrelsen ansåg vid föredragning den 24 mars 1876 att framställningen inte borde till vidare åtgärd föranleda. Tranåsborna tycktes länge acceptera den rådande postordningen och de som inte ville använda sig av lösväskan, kunde utträtta postärenden vid besök på järnvägsstationen i Åsperöd.

Utdrag af protokollat hållet vid,
allmän kyrklig församling i Tranås församling
i Skåne med Tranås församling
i Skåne hållet den 29de januari
1876.

8.4) Som bref och penningförsändringen inom
Tranås socken, genom afskaffande af brefbör-
ringsskyldigheten, blifvit ganska mycket för-
svårad, helst som närmaste postkontor, beläget
vid Esperöds station, ligger inom Wanslöds
socken och förs herad, samt cirka 3/4 mil
från Tranås, och som man vill är att en-
gränsade socknar, erhållit afdelningspost-
kontor, så beslutade församling, samt uppdrag
åt kommunalnämnden att genom ansökan
hos generalpoststyrelsen i underdenighet
anhålla att på postvärkets bekostnad,
så arrangerad en poststation inom
Tranås by.

Som Ordförande
H. M. Nilsson

Per Nilsson

Meddelbarligen uppläst med besvarshänvisning
i Tranås kyrka söndagen den 30. p. 1876. af
E. M. Ahnfelt

Den 30 mars 1893 daterades ett brev till postinspektionen i Malmö från ett stort antal invånare i Tranås by, däribland kyrkoherden N P Thuvesen. De anhöll att en poststation skulle inrättas "i närheten av Tranås kyrka eller vid torget i byn" och uttryckte bl a sin "billiga önskan att den kärrpost som genom byn passerar 4 gånger i veckan från Esperöd till Brösarp och åter, kunde föra posten från och till Tranås utan ökad kostnad för postverket".

Ärendets behandling i Malmö efter hand speglas i postinspektions skrivelser den 28 september till Thuvesen samt den 20 och 24 oktober till berörda kronofogdar. I brevet till Thuvesen tryckte postinspektör Victor Melander på sparsamhetsdirektiv och utbad sig "benäget meddelande, huruvida Tranås församling är villig att under en tid av exempelvis 3 år avlöna föreståndare för en poststation i Tranås".

Med jämkning av tiden var man villig till detta enligt kommunalstämman den 5 oktober 1893, som beslöt "att församlingen skall under en tid av 2 år ensam avlöna poststationsföreståndaren, därest postordningen kommer till stånd". Samma stämma ansåg att handlanden C Ljungberg var lämplig till poststationsföreståndare. Denna åsikt delades enligt uttalande den 13 oktober 1893 av poststationsföreståndaren i Äsperöd, Gustaf Ahlström, som i april 1890 hade efterträtt förut citerade J A Hackwitz.

Postinspektionens korrespondens med kronofogdarna hade bl a resulterat i att namnet Södra Tranås förordades för den ifrågasatta poststationen för att den inte skulle förväxlas med Tranås i Småland. I ett brev till poststyrelsen redovisade postinspektionen ärendet den 4 januari 1894 och hemställde bl a att en poststation med benämning Södra Tranås skulle öppnas den 16 februari 1894. Poststyrelsen skrev i namnfrågan till länsstyrelsen, som i sin tur föreslog namnet Skåne-Tranås eller alternativt Boaröd "efter en i socknen belägen egendom, vilken dock ligger omkring tre kilometer från Tranås kyrkoby och betydligt närmare Esperöds poststation".

Esperöd—Brösarp.						
(Från den 2 april 1894.)						
—	2,0	Esperöds poststation	M. T. Th. L.	8,30	—	
2,30	2,45	0,15	Skåne-Tranås' poststation	M. T. Th. L.	7,45	8,0
3,30	3,45	0,15	Fogeltofta poststation	M. T. Th. L.	6,45	7,0
5,0	—	1,0	Brösarps poststation	M. T. Th. L.	—	5,30
		2,1				

Denna tidtabell tillämpades för postföringen från Äsperöd till bl a Skåne-Tranås vid poststationens start.

Namnfrågan försenade ärendet men med april månads ingång 1894 öppnades poststationen med namnet Skåne-Tranås. Utan arvode från postverket blev handlanden Karl Ljungberg dess förste föreståndare, följd den 1 mars 1896 av handlanden Hans Jönsson Lindgren, till en början också utan arvode från postverket. Hur ersättning eventuellt utgick av kommunala medel eller på annat sätt framgår inte av postens handlingar. Från den 1 juli 1903 betalade postverket 150 kr i årsersättning, höjd till 340 kr med 1913 års ingång (diarienummer 1 b 2325/12).

Efter Hans Jönsson Lindgrens frånfälle den 24 september 1933 vikarierade telefonföreståndaren Helga Emina Lindgren tills hon fick ett avtal att gälla från den 1 november. Hon kunde konstatera att omkring 2/3 av frimärksförsäljningen skedde till Rosengrens plantskolor. Man kan dra den slutsatsen att poststationens fortbestånd var delvis beroende av att firman anlätade den. Firmans massinlämningar kunde med lätthet ha gjorts vid postkontoret i Tomelilla men "av lokalpatriotiska skäl" önskade företaget göra dem i Tranås, framgår det av poststationskortet.

Fru Lindgren avled den 10 september 1960 och efter ett vikariat tillsattes Eva Elisabet Hammer som föreståndare med 1961 års ingång. Hon hade förestått poststationen i Bollerup sedan 1932 och gick i pension den 1 oktober 1963, varför det åter blev aktuellt med en ny föreståndare. Som sådan tillsattes Thea Gurli Mårtensson formellt från den 1 januari 1964, men hon hade i verkligheten vikarierat på befattningen sedan 1962 års ingång. Under perioden augusti 1938 - december 1961 hade hon varit poststationsföreståndare i Eljaröd.

I tidigare skrifter har jag vid enstaka tillfällen berört uttrycket postvård, en form av ansvar som ålades en lämplig person för att vårda transiterande poster på en plats där det inte fanns någon poststation, men där post ändå skulle förvaras under den tid som förflöt mellan en postförares ditkomst och en annan postförares avgång, om direkt postutväxling inte kunde ske mellan dem.

Jag kan inte undvika att beröra en variant av denna form av postvård. I Skåne-Tranås vikarierade, som jag nämnt ovan, fru Mårtensson från 1962 års ingång. Hon var bosatt i Eljaröd och måste på grund av bussförbindelserna resa hem innan den avgående posten avfärdades. För att vårda de färdigställda postpåsarna efter hennes hemresa träffades avtal med handlanden Olof Persson mot en ersättning av 20 kr per månad för denna vård i hans affär.

I anslutning till fru Mårtenssons pensionering drogs poststationen in med oktober månads utgång 1972.

1874-01-01--1963-06-30

Visseltofta

Låt mig nu lämna den södra delen av f d Kristianstads län och beröra posten i skogsbygden alldeles söder om gränsen till Småland. Där finner vi ännu en poststation som inrättades i det första skedet av kronobrevbäringsreformen.

Till föreståndare utsågs skolläraren Carl Fröderberg med 140 kr i årsarvode. Detta accepterade han utan att han, som han skrev ett år senare till poststyrelsen insåg *"de skyldigheter, jag därigenom iklädde mig, ej heller visste jag, att även gångposter här skulle inrättas, eller att särskilt rum för posten var nödvändigt"*.

Han önskade nu årsarvodet höjt till 200 kr, men efter remissförfarande med undersökning om bl a poststationens omsättningssiffror fick han nöjas med 180 kr från februari 1875 och 200 kr från och med 1876.

Enligt poststyrelsens beslut den 23 januari 1885 övertog småskolläraryn Julia Maria Fröderberg befattningen med oförändrat årsarvode, vilket höjdes till 264 kr från 1907 ingång och till 300 kr från mars 1914 (diarienummer 1 b 282/14).

Poststationen flyttades den 1 oktober 1918 till affären i Visseltofta, där handlanden Hilding Gerhard Larsson blev föreståndare. Årsarvodet hade under mellantiden hunnit höjas till 400 kr, vartill kom ett dyrtidstillägg på 120 kr. Med krigsåren följde schablonmässiga justeringar av det sistnämnda.

Den 1 juni 1921 tog handlanden Enock Ferdinand Wendel över och behöll befattningen till sin pensionering den 1 juli 1963. I samband därmed drogs poststationen in (diarienummer Dt 712/63).

1874-01-01-

Torekov

Denna skrifts tänkta resa kors och tvärs i det tidigare Kristianstads län vill jag avsluta i nordväst och börjar i Bjäre härad med Torekov, i den gamla vokabulären kallat municipalsamhälle. Det föll sig ganska naturligt för de ansvariga vid planeringen av kronobrevbäringsreformen att föreslå en poststation i Torekov längst ute på Bjärehalvön, där det fanns en god hamn och en skjutsstation m m.

Ett sådant förslag hade gjorts långt tidigare, nämligen redan under 1866 (diarienummer KlB 1866:2016), men det försöket hade inte vunnit poststyrelsens gehör. Långt bättre gick det i anslutning till kronobrevbäringsreformen, då önskemålet inte behövde framföras av samhällets invånare. Det ingick i den allmänna planeringen.

Poststationen i Torekov öppnades följdriktigt med 1874 års ingång. Till föreståndare antogs förre sjökaptanen C G Wulff med 360 kr i årsarvode. Redan den 1 april 1878 efterträddes denne av mamsell Albertina Wilhelmina Bergström. Hennes fasta årsarvode var oförändrat 360 kr, men från den 1 april 1908 fick hon ett tilläggsarvode på 100 kr och ett fast biträdesanslag på 300 kr. Maria Bergström, brorsdotter till Albertina Wilhelmina, övertog poststationen den 1 oktober 1917. När hon lämnade sin tjänst med april månads utgång 1929, tog hennes syster Berta Bergström vid. Hon hade lärt sig yrket genom att vara postbiträde hos system ända sedan denna tog över befattningen 11½ år tidigare.

Med Berta Bergströms avgång 1946 upphörde den släkten att svara för posten i Torekov. Ny chef blev Svea Viola Malmström, som under fem år hade varit poststationsföreståndare i Västra Karup.

Torekovs poststation stathöjdes till postexpedition och Svea Malmström fick titeln stationsmästare. Från 1886 benämndes postexpeditionen postkontor. Med 1990-talets rationalisering blev inte ens denna förhållandevis stora postanstalt lönsam för Posten Sverige AB utan lämnades på entreprenad till Taxi Torekov.

Västra Karup

I Bjäre härad finner vi också poststationen Västra Karup, inrättad samtidigt med den i Torekov, således som ett inslag i kronobrevbäringsreformen. Föreståndare från starten med 1874 års ingång blev fröken Jeanette Petersson, som enligt villkoren i kontraktet skulle "*ställa sig i efterrättelse gällande instruktion jämte övriga föreskrifter i tjänsten*" på sätt som gällde alla hennes kolleger vid omkring 700 nya poststationer 1874.

Fröken Petersson fick 200 kr i årsarvode, ett belopp som också gällde för hennes efterträdare i juli 1877, änkefru Hedvig Sandberg. Nio år senare höjdes arvudet till 300 kr och var oförändrat när folkskollärare Gustaf Wilhelm Sjöstrand tog över i oktober 1903 enligt poststyrelsens beslut den 11 augusti samma år. Det höjdes efter tio år till 360 kr och från 1917 års ingång blev det 420 kr (diarienummer 1 b 4160/16).

Under trettio år svarade skolläraren för posten, följd av Margit E Holmstedt under drygt sex år och därefter Svea Viola Söderberg. Hon fick i juli 1946 förflyttning till Torekov och Inga Majken V Hammarlund svarade för verksamheten tills hon blev utnämnd som chef vid postexpeditionen i Smedstorp den 1 oktober 1951. Anna-Gun Hammarlund följde henne och blev från den 1 september 1955 chef för postexpeditionen i Gärnsås. Nu tog Elsa Margareta Sjöstrand över under en något längre period men blev den 1 oktober 1968 föreståndare för poststationen i Grevie. Blenda Elin G Petersson som varit poststationsföreståndare i Bjäre-Hov sedan den 1 juli 1938, fick då ta över ansvaret. Hon hade varit med om indragningen av poststationen Bjäre-Hov och blev också den sista föreståndaren för poststationen i Västra Karup. Den drogs in med oktober månads utgång 1975.

		Grevie—Torekov.			
		Nymil.		(Från den 1 april 1893.)	
M. T. O. Th. F. L.	—	9,45	0,3	Grevie poststation	M. T. O. Th. F. L. 5,46 —
M. T. O. Th. F. L.	10,15	10,45	0,3	Västra Karups poststation	M. T. O. Th. F. L. 5,0 5,15
M. T. O. Th. F. L.	11,15	11,30	0,7	Houfs poststation (vid kyrkan)	M. T. O. Th. F. L. 4,15 4,30
M. T. O. Th. F. L.	12,15	—	1,3	Torekovs poststation	M. T. O. Th. F. L. — 3,30

Postlinjen mellan Grevie och Torekov hade funnits från 1885 och bl a betjänat poststationen i Västra Karup. Från april 1893 tillkom på denna linje poststationen i Houf, som varit indragen sedan april 1879 (posthistorisk skrift 86).

avgjett med 197/31 29 dnr 197/24.
 Poststationen i Ramsjöstrand
 Öppnad den 1 mars 1920
 på grund av Kungl. Generalpoststyrelsens beslut den 6/2 1920 I 6) 2445/1919.

1920-03-01-1976-03-31

Ramsjöstrand

Västra Karups socken i Bjäre härad hade vid kronobrevbäringseformen fått en poststation, som framgår av förra avsnittet i denna skrift. Sent omsider skulle socknen också få en poststation i Ramsjöstrand. Den öppnades den 1 mars 1920 och kom att överleva den första poststationen i socknen med fem månader. Den drogs in med mars månads utgång 1976.

Bakom tillkomsten låg en grupp ur Ortsbefolkningen i Ramsjö, Slättaryds, Broddarps, Mäsinge och Vegalts byar i ett brev till postdirektionen i Malmö den 14 maj 1919. De begärde att i kombination med kärpostföring från Grevie få en poststation med namnet Ramsjöstrand, som var telefonstationens namn.

Ett sammanträde i frågan hölls i Ramsjö den 21 november 1919. Under mellantiden hade ett förslag framförts om en lantbrevbäring från Västra Karups poststation till Ramsjöstrand. En sådan lösning på postfrågan hade man inte tänkt sig utan ville enligt protokollet "vidhålla sin ansökan av den 14 maj 1919 om inrättande av en poststation i Ramsjö samt den körpostlinje, som däri utstakats".

Vid den följande handläggningen tillstyrkte postmästaren i Båstad bifall till inrättande av en poststation i Ramsjö, medan poststationsföreståndaren i Torekov tvivlade på en sådan poststations "ekonomiska bärighet". Postdirektionen ansåg trakten vara "i behov av ordnade postförhållanden och syntes saken bäst kunna ordnas genom inrättande av poststation i Ramsjö".

Poststyrelsen beslöt den 6 februari 1920 i stort sett enligt postdirektionens förslag och poststationen öppnades den 1 mars 1920 med förre sjökaptanen Paulus Hansson som föreståndare. Han fick till en början 300 kr i fast årsersättning och 150 kr i dyrtidstillägg. Efterkrigstidens snabba löneförändringar speglas i den förminskade reproduktion av det s k poststationskortet för Ramsjöstrand som återfinns på vidstående sida.

Den 1 februari 1924 tog sjökaptan Niklas Severin Söderman över poststationen. Efter hans död den 5 mars 1928 tecknades kontraktet för poststationen med hans änka Paulina Söderman. Hon vikarierade tills hon tog över formellt och behöll befattningen till och med september 1942.

Flyttad

Föreståndare Paulus Hanssonfödd den 4 juni 1852tillträdde befattningen den 1 mars 1920 enligt ~~förordning~~ kontrakt den 2/2 1920anställning eller sysselsättning utom postverket : f. d. sjökaptan

har förut förestått poststationen i _____ under _____

Klass	Från och med år	Fast ersättning		Dyrtids-tillägg av 2000 af t. v. utgå Kr.	Särskilda anslag för			Personligt tilläggsarvode		Summa Kr.	Ann.
		Arvode Kr.	Fast anslag Kr.		Natt-poster Kr.	Post-transporter Kr.	För långvarig tjänst Kr.	Säsom ersättning för mistad frankoteckens provision Kr.			
	2 1920	300		150						450	
	2 1920	300		225						525	
	2 1921	300		225						525	omrymdes 1922
	2 1922	300		225	315					840	f. o. m. 1922 dnr 7.
	2 1/6 22	300		120	72					672	S. 1742

~~Ersättningen med undantag av det personliga tilläggsarvodet utbetalas genom postverkets kassakassa.~~

Ersättningen utbetalas genom det överordnade postkontoret.

Frankoteckensförskott

vanliga Kr.	tjänste Kr.	tillhopa Kr.	enligt beslut den	kvitto inkom den
275	25	300	3/3 1920	275 20

Hertha Holmström (från dec 1955 med efternamnet Paulsson), tog över poststationen i Ramsjöstrand den 1 oktober 1942.

Hon hade dessförinnan varit biträde där under fem år. Hon var född i augusti 1911 och kunde avgå med pension i anslutning till att poststationen drogs in med april månads ingång 1976.

Två år senare infördes vidstående notis i postpersonalens tidning PS.

Två år före poststationens in- dragnings kunde man läsa den artikel i tidningen Kvällsposten, som återges på nästa sida.

Landets minsta

ja, egentligen näst minsta, visade det sig när vi för några år sedan skrev om det unika posthuset i Ramsjöstrand, fungerar inte längre som lokal för ortens poststation. Det lilla gula pittoreska huset på 28 m² vid vägskalet i Ramsjö står visserigen där det stått de senaste 34 åren, sedan poststations- föreståndare Herta Paulsson själv lät uppföra det. Men nu är det inte längre öppet för postkunder. De hushåll som fanns kvar att betjäna har förts över till lantbrevbärarna Knut Larsson och Ove Holm.

Vad blir det då av posthuset? Förmodligen lär det bli någons sommarbostad, men knappast på den plats det nu ligger – mitt i byn, jämte busshållplats och livsmedelsbu- tik.

1904-12-01-1953-06-09

Skälderhus

Ännu en liten poststation i norra Skåne skall kort beröras i denna skrift. En sådan öppnades den 1 december 1904 i Skälderhus i Munka Ljungby socken vid järnvägen Ängelholm-Klippan, nära nog ett år efter att linjen öppnats för allmän tågtrafik.

Till föreståndare antogs Mauritz Justinus Hjelmér med 180 kr i årsarvode. Det höjdes med 1908 års ingång till 300 kr och genom följande regleringar till 360 kr 1909 och till 420 kr 1914 med 240 kr i biträdesanslag sistnämnda år.

Med järnvägens nedläggning drogs poststationen in den 9 juni 1953. Ett postombud med redovisning till postexpeditionen i Munka Ljungby ersatte därefter poststationen tills postombudets verksamhet helt kunde övertas genom lantbrevbäring från Munka Ljungby med februari månads ingång 1965.

Vid jul brukar vi tala om tomtar och tomteboleyka. I Ramsjöstrand nära Torekov har befolkningen tomteboleyka året om. Närmare bestämt i form av Sveriges kanske minsta posthus.

För 30 år sedan skulle posten i Ramsjöstrand läggas ner. Fru Hertha Paulsson räddade det hela. Hon byggde ett litet posthus för 6 000 kr.

Om två år slutar fru Paulsson som året runt-tomte.

— Jag pensioneras på sen- sommaren 1976. Då är det slut med postens verksamhet här, säger fru Paulsson när KvP gör besök i idyllen. Ty idyll är det. Ett posthus i gult, förstas. Fru Paulsson kastade under kriget fram 6 000 kr och ordnade också tomtrågan. Där har hon sedan drivit sitt och postver- kets verksamhet. Något som oerhört tacksamt har noterats av ortsbefolkningen och massor av sommar-turister.

Många kändisar från Stockholm och andra metropoler har genom åren varit kunder hos fru Paulsson.

Fram till början av 40-talet hade en släkting till fru Paulsson postjobbet i Ramsjöstrand. Den damen skötte jobbet hemma i bostaden.

— Men jag ville inte ha postkontor hemma. Därför satsade jag på ett särkilt bygge, säger fru Paulsson.

Slut i höst

Det är nu fastställt att posten inte kommer att ha någon station i Ramsjöstrand när fru Paulsson slutar. Det ska vara större enheter även på det här området. Redan i höst slutar postepoken på ett annat kontor i närheten, nämligen i Västra Karup.

Efter hösten 1976 får befolkningen i Ramsjöstrand finna sig i att åka in till Torekov för att sköta sina postärenden. Det blir också en lantbrevbäring som sköter kontakterna.

Fru Bertha Jönsson bor

NU FÖRSVINNER IDYLLEN

Sveriges kanske minsta poststation. För över 30 år sedan lät fru Paulsson bygga det för egna pengar

alldeles i närheten av postkontoret i Ramsjöstrand. Hon tillhör den som har postfack, ett av de omkring 60 fack som omramar disken in till föreståndarinnan fru Paulsson.

Stor saknad

Fru Jönsson säger till KvP:

— Det blir stor saknad när vi inte längre har postkontoret kvar. Det är ju underbart att fru Paulsson ordnade så att vi fick denna service under så många år. Och det ska jag säga, en bättre föreståndare för en poststation kan man inte tänka sig!

Några meter innanför postluckan sitter här Hertha Paulsson i idog verksamhet. I över 30 år har hon räddat Ramsjöstrand undan postdöden